

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2009. május 4.

**MAGYAR
MINT IDEGEN NYELV**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. Jó megoldásnak a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások mellett elfogadhatók azok a megoldások is, melyek az útmutatóban ugyan nem szerepelnek, de megfelelnek a magyar nyelv szabályainak, és értelmes megoldást kínálnak az adott feladatra.
2. Minden jó megoldás egy pontot (itemet — feladatpontot) ér. Rossz megoldásra nem jár pont.
3. Többletpont nem adható.
4. A feladatpontokat az adott feladatsorhoz (vizsgarészhez) megadott átváltási szabály ill. táblázat alapján kell vizsgapontokra átszámítani.

I. OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1. Nem kell hibának tekinteni az olyan nyelvi hibát, amely a megértést nem akadályozza (pl. helyesírási, nyelvtani vagy nyelvhelyességi hiba).
2. Legfeljebb 33 pont érhető el. A vizsgapontok száma megegyezik az elért pontok számával.

1. feladat

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
A	D	F	H	B	K	E	I	C	G	J

Elérhető pontszám: 11 pont

2. feladat

	Igaz	Hamis
(0) A Magyar Tüdőgyógyászok Társasága egy rendezvényt szervezett a Városligetben.		X
12. A Szívünk Napja nevű programon csak ötszáz forintot kellett fizetni a vizsgálatokért.		X
13. A magyarok 25%-a valamilyen szív- és érrendszeri betegségben hal meg.		X
14. Az emberek 50%-a kövér.	X	
15. Az uniós átlaghoz képest sok magyar iszik alkoholt, és sokan cigarettáznak.	X	
16. A magyar emberek kevesebb zöldséget, de több gyümölcsöt esznek, mint az EU többi országában élők.		X
17. Az orvosok szerint a felvilágosításnak nincs sok értelme.		X
18. A rendezvényt énekesek, zenészek, tévés személyiségek számára szervezték.		X

Elérhető pontszám: 7 pont

3. feladat

19. Nekem is elküldené a körsms-t

20. Véletlenül tudnám meg másoktól, hogy buli van. (A két válasz – 19., 20. – felcserélhető)

21. Még nem, mert a suliban mindig a haverjaival/ a barátnőivel van.

22. Sajnos egyikünknek sincs bátorsága egy randihoz. (A két válasz – 21., 22. – felcserélhető)

23. Talán e-mailen, ott hosszan is írhatok.

24. Többet kéne vele beszélgetned.

25. Csak látásból.

26. Egészen közel áll hozzám, és mélyen a szemembe néz.

Elérhető pontszám: 8 pont

4. feladat

27. Pulykát, mákos kalácsot, körtétet. (Legalább kettőt meg kell nevezni.)

28. A nagymamáéknak kicsi a házuk. (Elfogadható: Már elküldték az ajándékot.)

29. Gumimatracokon.

30. Nem lehet. (A lakás kicsi.)

31. Lenke néniék.

32. Apa nem akarja Lenke néni fecsegését, locsogását hallgatni.

33. Három.

Elérhető pontszám: 7 pont

II. NYELVHELYESSÉG

- Ha a helyesírás a megértést akadályozza, akkor a megoldás nem fogadható el.
- Minden feladatban csak a megadott megoldás értékelhető.
- Legfeljebb 30 pont érhető el. Az elért pontokat az alábbi táblázat segítségével kell vizsgapontokra átszámítani:

Elért pont	Vizsgapont
30	18
29	17
28	17
27	16
26	16
25	15
24	14
23	14
22	13
21	13
20	12
19	11

Elért pont	Vizsgapont
16	10
15	9
14	8
13	8
12	7
11	7
10	6
9	5
8	5
7	4
6	4
5	3

18	11
17	10

4	2
3	2
2	1
1	1

1. feladat

1. B-kísérletben 2. B-vödörbe 3. D-mennyiségű 4. A-vödörben 5. A-emberekkel 6. C-százaléka 7. C-százalékban 8. B-vezetője 9. D-kutatója 10. B-nehéznek

Elérhető pontszám: 10 pont

2. feladat

11. rendezte meg 12. indult neki 13. elérte 14. megcsodálhatták 15. meg is ismerhették 16. elhangzott 17. leparkoltak 18. adtak át

Elérhető pontszám: 8 pont

3. feladat

19. tanuljon meg 20. próbálja 21. gyakoroljon 22. mondjon 23. válasszon ki 24. tegye 25. menjen 26. vágjon ki 27. nézze meg 28. jegyezze meg 29. húzzon 30. határozza meg.

Elérhető pontszám: 12 pont

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1. Minden tartalmilag megfelelő válasz elfogadható. Amennyiben a válasz érthető, a nyelvi vagy helyesírási hibákat nem kell figyelembe venni.

2. Legfeljebb 25 pont érhető el. Az elért pontokat az alábbi táblázat segítségével kell vizsgapontokra átszámítani:

Elért pont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18

Elért pont	Vizsgapont
13	17
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	1

1. feladat

1-B, 2-B, 3-A, 4-C, 5-C, 6-A, 7-C, 8-B, 9-B

Elérhető pontszám: 9 pont

2. feladat

	Igaz	Hamis
10. Júliát az emberi kapcsolatok, a pszichológia érdekli.	X	

11. Szabó Rita legkedvesebb írója Agatha Christie	X	
12. Molnár Kinga magyarul és angolul is olvas.	X	
13. Molnár Gergely kedvence Jókai Mór Az arany ember című regénye.		X
14. Kovács Lajos csak napilapokat olvas.		X
15. A fáradt ügyvéd este József Attila verseit olvassa.	X	
16. Szilassy Miklósné hetvennégy éves.		X
17. A néni Mátyás királyról olvas az unokájának.	X	

Elérhető pontszám: 8 pont

3. feladat

18. Márkásat. / Márkásabbat./ Tartósabbat./ Kényelmesebbet. (Bármelyik válasz elfogadható.)

19. Hogy csinosak legyenek.

20. A bátyjától fát, a nővérétől ruhákat. (A ponthoz mindkét választ meg kell adni.)

21. Mobiltelefonra.

22. MP3 (lejátszóra).

23. Otthon (sütnék)./ Otthon készítik a finomságokat./ Nem a cukrászdában. (Bármelyik válasz elfogadható.)

24. Lepakcsolják a villanyt/ a lámpát.

25. Nem követelőznek. / Beosztják a pénzt. / Megértik a helyzetet. (Bármelyik válasz elfogadható.)

Elérhető pontszám: 8 pont

A hanghordozón elhangzó szövegek:

1. Spóroljunk okosan – az Energia Klub felhívása

Sokkal nagyobb lehet a háztartások havi energiaszámlája a magas hőfokon mosott ruhák és az energia rossz felhasználása miatt. Az energiatakarékos életmód éves szinten több tízezer forint megtakarítást is jelenthet.

Az energiamegtakarításnak sok egyszerű módja van. Ha a lakás hőmérsékletét 2 Celsius fokkal csökkentjük, egy évben körülbelül 20 000 forintot takaríthatunk meg. Az elektromos készülékek – a televízió, a CD-, DVD-lejátszó, a számítógép – áramtalanítása 130 kilowatt plusz energiát jelent egy családnak évente. A hűtőszekrényben elegendő a plusz 5 fok, a bojler 40 fokra, a mosógépet 30 fokra érdemes beállítani. A mosógép beállítása azért fontos, mert a legtöbb háztartásban heti három-négy alkalommal is használják a gépet. A mosógép által felhasznált energia 60-80 százaléka a víz felmelegítéséhez szükséges, így egy család sok energiát megtakaríthat az alacsony hőfokú mosással. Ha magas hőfok helyett 30 fokon történik a mosás, akkor egy mosás alkalmával annyi energiát lehet megspórolni, amennyi 60 szelet pirítós vagy 40 csésze kávé elkészítéséhez elegendő.

(Szabad Föld 2008. október 3. nyomán)

2. Kedves Hallgatóink! A nap kérdése: Olvasnak-e manapság az emberek? Riporterünk annak járt utána, ki mennyit és mit olvas.

Jakab Júlia (24)

Havonta körülbelül két könyvet szoktam elolvasni. Főként a filozófia, pszichológia érdekel. Piackutatással foglalkozom, ezért fontos, hogy az emberekkel kapcsolatot tudjak teremteni. Ebben segítenek a könyvek.

Szabó Rita (17)

Olvasni? Ja, a szabadidőmben szoktam. Főleg krimiket. A kedvencem Agatha Christie. Hogy éppen most mit olvasok? Hát az iskolában kötelezőt. Valami Anyegin. Nem emlékszem, ki írta.

Molnár Kinga (22)

Angol-magyar szakos egyetemista vagyok, mindkét nyelven olvasok. Kedvencem Jókai Mór. Most olvasom harmadszor Az arany ember című regényét.

Molnár Gergely (28)

Ki ér rá manapság könyvet olvasni? Brókerként dolgozom, az üzleti életben kell napra késznek lennem. Csak a napilapokba olvasok bele, és a gazdasági folyóiratokat lapozgatom. Más nem érdekel.

Kovács Lajos (48)

Sajnos nagyon kevés időm van az olvasásra. Az ügyvédi munka nagyon lefoglal. Egész nap szaladgálok, a bíróságon ülök, ügyfelekkel foglalkozom... Esténként, ha fáradt vagyok, József Attila verseit szoktam lapozgatni.

Szilassy Andrásné (76)

Jaj, aranyoskám, rossz a szemem, pedig régen sokat olvastam. Most csak a kisunokámnak szoktam meséket olvasni, mert a gyerekkönyvekben elég nagyok a betűk, azokat jól látom. Éppen tegnap olyan jó meséskönyvet találtam az olcsó könyvesboltban... Tudja, Mátyás királyról szól...

Műsorunk második részében vendégünk Kovács Géza, olvasáskutató.....

(Helyi Téma. 2008. október nyomán)

3. Hogyan tudunk takarékoskodni?

A magyarok nagyobb részére nem jellemző a takarékosság. Felmérések szerint a lakosság 50%-ának maximum egy hónapig tartana ki a megtakarított pénze, és mindössze 14%-uk tudna fél évnél tovább megélni belőle.

Ma, amikor a tengernyi reklám jobban biztat pénzköltésre, mint megtakarításra, nem könnyű ésszerűen beosztani a család jövedelmét. Szakértők szerint nem lehet elég korán kezdeni a spórolást.

Gáspárné Kecskés Zsuzsa és férje mosolyogva újságolják, az ő gyerekeiket nem érdeklik a márkás ruhák, cipők. Tizennégy éves kamasz fiuk egyedül a sportcipő vásárlásakor nézi meg, mit húz a lábára. Mivel Dani majdnem naponta focizik, tudja, hogy az olcsó edzőcipő két-három hónapnál nem bírja tovább. A srác tehát nem azért ragaszkodik a márkásabb cipőhöz, hogy dicsekedjen, felvágjon vele, hanem mert az tartósabb és kényelmesebb. A pulóverek, ingek és nadrágok márkájával azonban nem foglalkozik. Szerencsére egyelőre a tízéves ikerlányok sem. Édesanyjuk szerint Boginak és Szandrának az a fontos, hogy csinosak legyenek, nem azt nézik, hogy milyen címke díszel a ruhán.

A háromgyermekes pilisszentiváni édesanya a házuk közelében levő élelmiszerboltban dolgozik.

- A zsemléből, a kifliből mindennap hozhatok haza, ami nagy segítség. A családi összefogás szintén sokat számít. A bátyám olcsó fát hoz. A gáz nagyon drága, ezért ameddig nincs túl hideg, fával fűtünk. A nővéremtől rengeteg ruhát kapunk.

Ha mégis vásárlásra kerül a sor, Zsuzsáék igyekeznek kihasználni a nagy áruházláncok leárazásait. A gyerekeket pedig nem zavarja, hogy akciós áron vett ruhában járnak. Az édesapa szerint Dani egyébként kiskora óta kifejezetten takarékos gyerek.

- Nyolcévesen úgy jött haza a táborból, hogy alig költött a zsebpénzéből. És nagyon büszke mindenre, amit a spórolt pénzből vásárolt. Például hatodikos kora óta van mobiltelefonja. A két lány közül Bogi a takarékosabb, ő most gyűjt telefonra. Szandinak pedig egy MP3 lejátszó az álma.

Hogyan lehet még takarékoskodni? Ebben a családban mindenre figyelnek.

- Sose járunk cukrászdába süteményezni. Itthon készítjük a finomságokat. A lányok segítenek a főzésben és a sütésben is.

- Ma már a gyerekek rászólnak egymásra, ha valamelyikük fölöslegesen felkapcsolva hagyja a lámpát. Tudják, hogyha odafigyelnek, alacsonyabb lesz a villanyszámla. Ami fontos, arra viszont nem sajnáljuk a pénzt. A számítógépet három évvel ezelőtt hitelből vettük Daninak, az utolsó részlet májusban jár le.

- Örülök, hogy a gyerekeim soha nem állnak elő lehetetlen kérésekkel, és soha nem követelöznek. Nagyon megértik a helyzetet. Szerintem ügyesen beosztják a pénzüket. Bízom abban, hogy a férjem és én jó példát mutattunk nekik.

(Szűcs Anikó: Hogyan tudunk takarékoskodni? című riportja nyomán. Tina. 2008. 10. 28.)

IV. ÍRÁSKÉSZSÉG

ELSŐ FELADAT

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempont	maximális pontszám
Tartalom és szöveghossz	6 pont
Nyelvhelyesség	5 pont
Összesen	11 pont

2. Amennyiben a feladat megoldása valamelyik szempont alapján 0 pontot kapott, akkor a teljes feladatra 0 pontot kell adni.

3. A feladatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a *Tartalom* szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, amelyben a szöveg egésze nem értelmezhető, az adott rész kifejtése nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Szövegértést zavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak nehezen vagy egyáltalán nem érthető.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Az adott szinten bizonyos nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat a szövegben jelölni kell, de az értékelésnél nem kell figyelembe venni.

Értékelési skála**Tartalom és szöveghossz**

6-5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmennyiséget (50–60 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és legalább 40–50 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, valamint a létrehozott szöveg 40 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, valamint a létrehozott szöveg nagyon rövid. vagy: A vizsgázó más témáról ír.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás)

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a megértést.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák több ponton nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

MÁSODIK FELADAT**A javítás alapelvei**

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempont	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Formai jegyek és hangnem	2 pont
Szövegalkotás	3 pont
Szókincs, kifejezésmód	6 pont
Nyelvtan, helyesírás	6 pont
Összesen	22 pont

2. Amennyiben a feladat a *Tartalom* szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz a feladatra 0 pontot kell adni.

3. A feladatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése**Tartalom**

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontokra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, ill. minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szempont több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, ill. nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedikes).

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érhető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

Amennyiben a vizsgázó szó szerint lemásol egy irányító szempontot, de teljesen rossz nyelvi környezetben használja azt, az adott irányító szempont kifejtése nem fogadható el. A jó nyelvi környezetben használt, szó szerint lemásolt irányító szempontot teljesítettnek kell tekinteni.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A feladatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e

- a levéllel mint szövegfajttával, illetve más megadott szövegfajttával szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen (vagy elfogadhatóan) tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást, illetve a jellemző formai jegyeket,
- hangnemileg a címzethez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Amennyiben a vizsgázó törekedett a megfelelő forma betartására, azaz kísérletet tett a formai jegyek minimális megtartására (pl. van elfogadható megszólítás és aláírás), a szövegalkotás nem értékelhető 0 ponttal. Csak 0 pont jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, ill. ha a vizsgázó megadott műfaj helyett más szövegfajta-t írt. Elfogadhatónak tekinthető minden olyan megszólítás és elköszönés, ami „emlékeztet” a helyes formákra.

A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak. Amennyiben a megszólítás és az elköszönés külön-külön helyes ugyan, de nem illenek egymáshoz, akkor mindkettő csak elfogadhatónak tekinthető.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- a vizsgázó hogyan használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az *én* személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.

Szókincs, kifejezőmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e

- a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
 - a szóhasználat a középszintű élő idegen nyelv érettségi vizsga követelményeinek.
-

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Szövegértést zavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak nehezen vagy egyáltalán nem érthető .

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „nézni“ ige helyett a „látni“ igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezőmód* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés lexikai hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó helytelen vonzatot használ (pl. rendelkezik valamihez), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényesül. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés nyelvtani és helyesírási hibáit is figyelembe kell venni.

Értékelési skála**Tartalom**

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A megadott irányító szempontok megfelelően vannak kidolgozva. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A megadott irányító szempontok egy kivételével megfelelően vannak kidolgozva. A hiányzó csak részben vagy egyáltalán nincs kifejtve vagy: A megadott irányító szempontok kettő kivételével megfelelően vannak kidolgozva. A hiányzó csak részben vannak kifejtve. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A megadott irányító szempontok legalább 40%-a megfelelően van kidolgozva. A hiányzó csak részben vagy egyáltalán nincsenek kifejtve. vagy: A vizsgázó mindegyik irányító szempontot csak részben fejtette ki. A vizsgázó a kommunikációs célokat részben valósította meg.	A megadott irányító szempontokból 40%-nál kevesebb van megfelelően kidolgozva. A hiányzó csak részben vagy egyáltalán nincsenek kifejtve. vagy: A vizsgázó még részben sem fejtette ki az összes irányítószempontot. Alapvető kommunikációs célját nem éri el.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme pedig a közlési szándéknak. Levélműfaj esetén van helyes megszólítás és aláírás, és van helyes vagy elfogadható dátum és elköszönés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak. Levélműfaj esetén van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás. A vizsgázó törekedett a levélforma betartására.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, vagy levélműfaj esetén hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak szervesen egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll. Az írott anyag a rövidsége miatt nem tekinthető szövegnek.

Szókincs, kifejezésmód

6-5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos és viszonylag nagy szókincs jellemzi.	A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A szókincs korlátai miatt előfordulhat ismétlés. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget kevésbé változatos, helyenként egyszerű, de még elfogadható szókincs jellemzi. Sok a szóismétlés. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ez néhány helyen jelentősen nehezíti a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon egyszerű, a nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen megnehezíti a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

6-5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg grammatikai szempontból igényes. Kevés nyelvtani (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz. Ezek a megértést nem befolyásolják.	A szöveg több nyelvtani (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz. Ezek azonban a megértést jelentősen nem befolyásolják.	A szövegben sok olyan nyelvtani (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba van, amely a megértést jelentősen megnehezíti..	A szöveg a nyelvtani (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák miatt több helyen nem érthető.